

Datum : 21 november 2023

Aan de raadsleden van de gemeente Gennepe

Zaaknummer : 614272

Onderwerp : deelname project Grenzeloos Landschap

Beste leden van de raad,

Hierbij informeren wij u over onze deelname project Grenzeloos Landschap - lokale adaptatie aan globale klimaatverandering', een grensoverschrijdend Interreg VI-project met partners aan beide zijden van de grens met Duitsland.

Doel van het project

Het project 'Grenzeloos Landschap – lokale adaptatie aan globale klimaatverandering' heeft als doel om het landschap lokaal aan te passen aan de uitdagingen van klimaatverandering, zodat (landbouw)bedrijven in de regio met een zekere toekomst kunnen opereren.

Concreet gaat het erom het landschap op ecologisch en economisch verantwoorde wijze vorm te geven, door middel van aanleg en herstel van groene landschapselementen zoals heggen, houtwallen (droge landschapselementen) en de buffering en regulering van kleine waterlopen en beken (natte landschapselementen), zodat een grensoverschrijdend en aaneengesloten netwerk van landschapselementen ontstaat.

Daarnaast wordt door middel van een haalbaarheidsstudie onderzocht hoe beheer en grondwaarde-vergoeding beter (langjarig) kan worden geregeld, in aansluiting op de vernieuwde subsidiemogelijkheden die het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLB) vanuit Gemeenschappelijk Landbouw beleid (GLB) biedt. Deze kennis is voor de agrariërs in onze gemeente noodzakelijke input om hun toekomst en bedrijfszekerheid op korte en langere termijn te kunnen overzien en keuzes te maken.

Tevens sluit dit project goed aan bij de uitdagingen die vanuit het LPLG (Limburgs Programma Landelijk Gebied) op de agenda staan, zoals de klimaatopgave, het vormgeven van de landbouwtransitie en de stikstof-opgave.

Geografische scope Aan Nederlandse zijde richt het project zich op de gemeenten Land van Cuijk, Mook-Middelaar, Gennepe en Bergen. Aan Duitse zijde het gebied van Goch, Weeze en Uedem in Kreis Kleef.

Projectopbouw

In bijlage 1 staat een samenvatting van het projectontwerp beschreven. Het project bestaat uit 5 werkpakketten:

- WERKPAKKET 1: Heggen en groene landschapselementen
- WERKPAKKET 2: Beken

- WERKPAKKET 3: Recreatie
- WERKPAKKET 4: Communicatie
- WERKPAKKET 5: Projectmanagement

De totale projectomvang is € 1,1 miljoen.

Partners

Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) is leadpartner van dit Interreg VI-project en heeft de subsidie aangevraagd. Deze is inmiddels toegekend. Projectpartner aan de Duitse zijde is Naturschutzzentrum im Kreis Kleve e.V.. Beide organisaties hebben jarenlange ervaring op het gebied van natuur-inclusieve maatregelen in het cultuurlandschap. Samen met boeren, grondeigenaren en beheerders wordt gezocht naar duurzame oplossingen voor het landschap én de agrariërs die het land(schap) bewerken en beheren. Ook het collectief Natuurrijk Limburg, Teunesen Zand en Grint en de gemeente Mook en Middelaar hebben hun deelname toegezegd.

Overwegingen en conclusie met betrekking tot deelname

Aangezien het project goed aansluit op de ambities die wij als gemeente hebben met betrekking tot natuur en landschap, en die deels ook al worden opgepakt met behulp van de middelen uit het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied, en de aansluiting met de thema's die vanuit het LPLG-proces voorliggen, is verder onderzocht onder welke voorwaarden wij zouden kunnen deelnemen. Gezien de voordelen die deelname met zich meebrengt hebben wij besloten om de krachten te bundelen en deel te nemen aan het project 'Grenzeloos Landschap'. Hiertoe is voor het project een samenwerkingsovereenkomst met leadpartner VNC getekend.

Cofinanciering

De beschikbare middelen uit het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied zullen worden ingezet als cofinanciering. Deze middelen zijn gelabeld voor fysieke verbeteringen in het landschap en door ze in te zetten als cofinanciering kan er per saldo met hetzelfde geld meer worden bereikt. De bijdrage is beschikbaar vanuit het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied, en drukt dus niet op de reguliere begroting. De bijdrage vanuit Gennepe is maximaal € 100.000,- voor de totale looptijd van Grenzeloos Landschap (4 jaar). Hiermee zetten we de middelen van het Fonds in als 'multiplier'.

Te verwachten resultaat

- Vanuit Werkpakket 1 zullen 4 à 5 landschaps-inrichtingsprojecten per jaar, met een gemiddelde grootte van € 10,000,- worden gerealiseerd. Dit zou over een looptijd van 4 jaar tussen de 16-20 locaties en een project-omvang van 160.000,- € 200.000,- zijn waar heggen en groene landschapselementen worden aangelegd.

- We liften mee op andere werkpakketten (Beken, recreatie, communicatie, projectmanagement). Dit betreft onder meer de kennisuitwisseling met Nederlandse en Duitse projectpartners. Daarnaast sluit dit project goed aan bij de uitdagingen die vanuit het LPLG (Limburgs Programma Landelijk Gebied) op de agenda staan, zoals de klimaatopgave, het vormgeven van de landbouwtransitie en de stikstof-opgave.

Evaluatie en verantwoording

VNC ontvangt per kalenderjaar een deel van de bijdrage van gemeente Gennepe. VNC is als leadpartner verantwoordelijk voor de (financiële) verantwoording aan het Interreg-programma-management, conform de Subsidiebepalingen Interreg VI. Gemeente Gennepe ontvangt als projectpartner de financiële verantwoording over het totale project, en specifiek de Gennepe bijdragen aan het project, aangevuld met een inhoudelijk verslag van de activiteiten die binnen de gemeente hebben plaatsgevonden. Dit zal worden verwerkt in het jaarverslag van het Fonds Kwaliteitsverbetering Buitengebied, waarmee ook de verantwoording van onze uitgaven zijn geborgd.

Afstemming tussen de verschillende landschapsprojecten

Met de deelname aan dit project ontstaan er voor grondeigenaren in onze gemeente drie mogelijke routes om te komen tot realisatie van landschapsprojecten: 1. Via Grenzeloos Landschap; 2. Via het Maasheggen-project; 3. Via het Fonds kwaliteitsverbetering Buitengebied (FKB). Grondeigenaren in het buitengebied van onze gemeente die aangeven interesse te hebben in de aanleg van landschapselementen op hun grond worden zoveel mogelijk opgepakt vanuit het project Grenzeloos Landschap. Voor eigenaren die interesse hebben in Maasheggen geldt dat die vanuit het Maasheggen-project worden opgepakt (vooral in de maasvallei). Momenteel hebben we de aanmeldingen voor het FKB stop gezet in verband met een (interne) evaluatie en mogelijke herziening van de voorwaarden.

Besloten is om eerst een start te maken met Grenzeloos Landschap en daarmee ervaring op te doen, en pas daarna de FKB-regeling opnieuw open te stellen voor individuele deelnemers die niet via Grenzeloos Landschap of het Maasheggen-project geholpen kunnen worden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gennepe,
De secretaris,

De burgemeester,

Bart Teunissen

Hans Teunissen

BIJLAGEN

1. Interreg VI. Samenvatting projectontwerp